

Τριμηνιαίος Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Η έρευνα για την κατάρτιση του δείκτη πραγματοποιείται από την Εταιρία Ανώτατων Στελεχών Επιχειρήσεων (**ΕΑΣΕ**), φορέα που εκφράζει και εκπροσωπεί το ανώτατο επαγγελματικό μάνατζμεντ στην Ελλάδα, με μέλη ανώτατα στελέχη των σημαντικότερων εταιρειών της χώρας, σε συνεργασία με την **ICAP Group**, τον μεγαλύτερο όμιλο παροχής υπηρεσιών προς επιχειρήσεις. Η έρευνα διεξάγεται κάθε τρίμηνο στα κορυφαία διευθυντικά στελέχη των μεγαλύτερων ελληνικών επιχειρήσεων με σκοπό την καταγραφή των εκτιμήσεων τους για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και τις προβλέψεις τους για το εγγύς μέλλον.

Μεθοδολογία

Η έρευνα διεξάγεται στους CEOs (Διευθύνοντες Συμβούλους, Προέδρους, Γενικούς Διευθυντές) των 2.000 μεγαλύτερων ελληνικών επιχειρήσεων. Στον πληθυσμό αυτό προστίθενται τα μέλη της ΕΑΣΕ, έτσι ο πληθυσμός ανέρχεται σε 2.340. Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει 11 ερωτήσεις, η συμπλήρωση και καταχώρηση του οποίου γίνεται ηλεκτρονικά μέσω ειδικού λογισμικού και ιστοσελίδας (www.icarb2b.gr). Οι 10 βασικές ερωτήσεις αφορούν την τρέχουσα κατάσταση της οικονομίας και τις μελλοντικές προσδοκίες, ενώ στους CEOs απευθύνονται 1-2 επιπλέον ερωτήσεις που αφορούν σημαντικά θέματα γενικότερου οικονομικού ενδιαφέροντος κατά την περίοδο διεξαγωγής της έρευνας. Από το σύνολο των απαντήσεων στις 10 βασικές ερωτήσεις κατασκευάζεται ο γενικός δείκτης (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO General Index). Από τις απαντήσεις που αφορούν μόνο στην τρέχουσα οικονομική κατάσταση κατασκευάζεται ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Current status Index), ενώ από τις απαντήσεις που σχετίζονται με τις μελλοντικές εκτιμήσεις κατασκευάζεται ο δείκτης προσδοκιών (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Expectation Index). Η μετατροπή των απαντήσεων σε δείκτη και στη συνέχεια σε χρονολογική σειρά πραγματοποιήθηκε με την χρήση της μεθόδου net-balances (διαφορές θετικών-αρνητικών απαντήσεων)¹. Όλοι οι δείκτες είναι τριμηνιαίοι με βάση το 4^ο τρίμηνο του 2008 που πραγματοποιήθηκε η πρώτη έρευνα. Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας περιλαμβάνει επιπλέον την ποσοστιαία κατανομή των απαντήσεων ανά ερώτηση, ενώ γίνεται ανάλυση των απαντήσεων ανάλογα με το μέγεθος των επιχειρήσεων, οι οποίες διακρίθηκαν σε τρία στρώματα με κριτήριο την απασχόληση (Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις με απασχόληση που δεν υπερβαίνει τα 100 άτομα, μεγάλες επιχειρήσεις με 101-300 εργαζόμενους και πολύ μεγάλες επιχειρήσεις με 301 απασχολούμενους και άνω) και ανάλογα με τον τομέα δραστηριοποίησης όπου οι επιχειρήσεις διακρίθηκαν σε τρία στρώματα (αγροτικά προϊόντα-βιομηχανία-ενέργεια-κατασκευές, εμπόριο, υπηρεσίες). Το δείγμα ενημερώνεται σε κάθε έρευνα κατά ένα μικρό ποσοστό, ώστε να παρακολουθεί τις εξελίξεις των οικονομικών μεγεθών των επιχειρήσεων καθώς και τις μετακινήσεις των ανώτατων στελεχών.

¹ OECD, *Business Tendency Surveys-A handbook*, 2003

Οι τρέχουσες διεθνείς οικονομικές εξελίξεις και η κατάσταση στην Ελλάδα

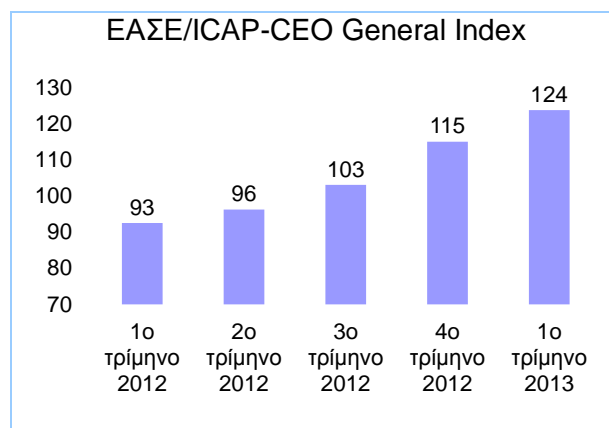
Σύμφωνα με τις πρόσφατες εκτιμήσεις της Eurostat κατά το 4^ο τρίμηνο του 2012, το ΑΕΠ των 17 χωρών της ευρωζώνης μειώθηκε κατά 0,6% και των 27 χωρών μελών της Ε.Ε. κατά 0,5% έναντι του προηγούμενου τριμήνου². Σε σύγκριση με το 4^ο τρίμηνο του 2011 ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ σημείωσε πτώση κατά 0,9% στην ευρωζώνη και κατά 0,6% στην ΕΕ(27). Στις ΗΠΑ ο ρυθμός ανάπτυξης το τέταρτο τρίμηνο του 2012 (έναντι του 4^{ου} τριμήνου 2011) διαμορφώθηκε σε +1,6% και στην Ιαπωνία σε +0,2%. Η υψηλότερη ανάπτυξη έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του προηγούμενου έτους καταγράφηκε στη Λετονία (+5,7%) και ακολούθησαν Εσθονία (+3,4%), Λιθουανία (+3,0%), Σουηδία (+1,5%), Σλοβακία (+1,2%) και Πολωνία (+1,1%). Αρνητική ανάπτυξη σημειώθηκε σε αρκετές χώρες με σημαντικότερη μείωση στην Ελλάδα³ (-6,0%), Πορτογαλία (-3,8%), Κύπρος (-3,0%), Ουγγαρία και Σλοβενία (-2,8%), Ιταλία (-2,7%), Ισπανία (-1,9%), Τσεχία (-1,7%) και Φινλανδία (-1,4%).

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ε.Ε. το 2012 για τις χώρες της ευρωζώνης, ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ θα διαμορφωθεί σε -0,3% και για το 2013 προβλέπεται στασιμότητα (+0,1%), ενώ το 2014 ανάπτυξη (+1,6%). Για την Ελλάδα οι εκτιμήσεις για το 2012 είναι -6,4%, οι προβλέψεις για το 2013 (-4,4%) και το 2014 (+0,6%)⁴.

Ο δείκτης επιχειρηματικού κλίματος (BCI)⁵ για την ευρωζώνη σημείωσε άνοδο από -1,10 τον Δεκέμβριο του 2012 σε -0,86 τον Μάρτιο του 2013.

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Μάρτιο του 2013.

Ο γενικός δείκτης οικονομικού κλίματος (ΕΑΣΕ/ICAP-CEO General Index) το πρώτο τρίμηνο του 2013 ανήλθε στις 124 μονάδες συνεχίζοντας την ανοδική του πορεία. Η σταθερή βελτίωση του δείκτη εκφράζει την εδραιωμένη πλέον αισιοδοξία ότι η ελληνική οικονομία, παρά τη δυσμενή οικονομική κατάσταση στην οποία έχουν περιέλθει οι χώρες του ευρωπαϊκού Νότου και την στασιμότητα των χωρών του Βορρά, ακολουθεί δύσκολο αλλά απαραίτητο δρόμο προσαρμογής, έχει διανύσει σημαντικό μέρος του και μεσοπρό-θεσμα αναμένεται η επιστροφή της σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης.

² Eurostat, newsrelease euroindicators, 6 March 2013

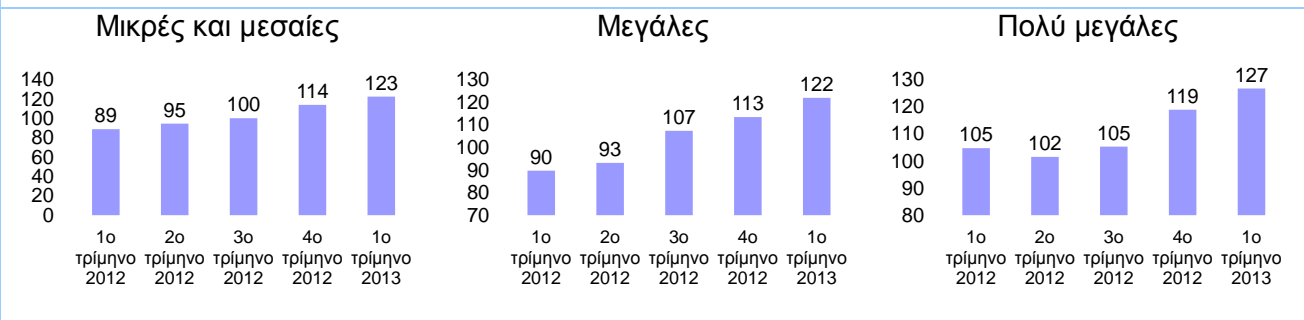
³ Μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία

⁴ European Commission, European Economic Forecast, February 2013

⁵ European Commission, Business Climate Indicator for the Euro Area, March 2013

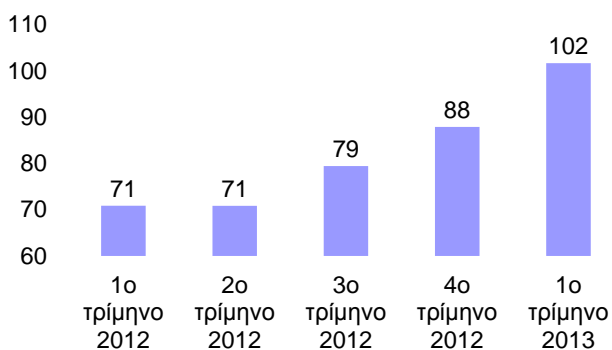
Η ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά τάξη μεγέθους δείχνει αξιόλογη βελτίωση του κλίματος σε όλα τα μεγέθη επιχειρήσεων.

ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Confidence Index ανά μέγεθος επιχείρησης με κριτήριο την απασχόληση

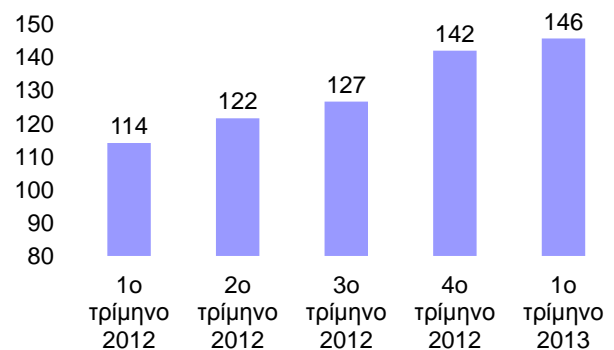

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης (ΕΑΣΕ-CEO Current status Index) συνεχίζει την ανοδική του πορεία, ωστόσο ο δείκτης προσδοκιών ο οποίος διαμορφώθηκε στις 146 μονάδες, εκφράζει συγκρατημένη αισιοδοξία σημειώνοντας οριακή άνοδο.

ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Current status Index

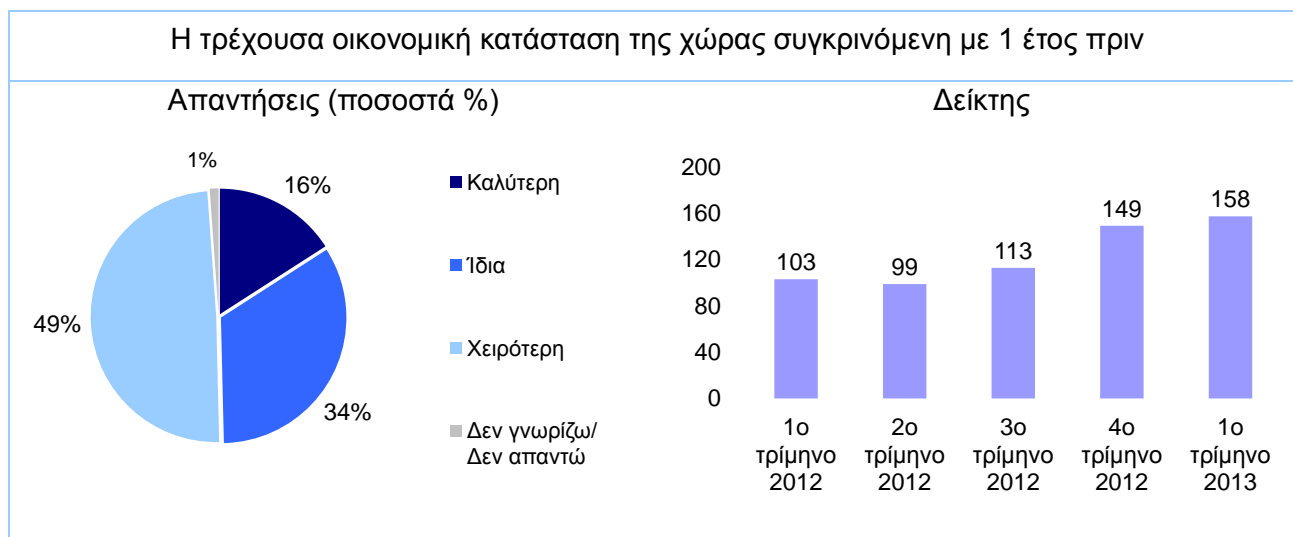

ΕΑΣΕ/ICAP-CEO Expectation Index

Τα αναλυτικά αποτελέσματα της έρευνας Μαρτίου 2013

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης της χώρας σημείωσε άνοδο και διαμορφώθηκε στις 158 μονάδες. Το ποσοστό των CEOs που θεωρεί ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας είναι δυσμενέστερη έναντι του περασμένου έτους μειώθηκε σημαντικά σε 49% έναντι 60% του προηγούμενου τριμήνου.

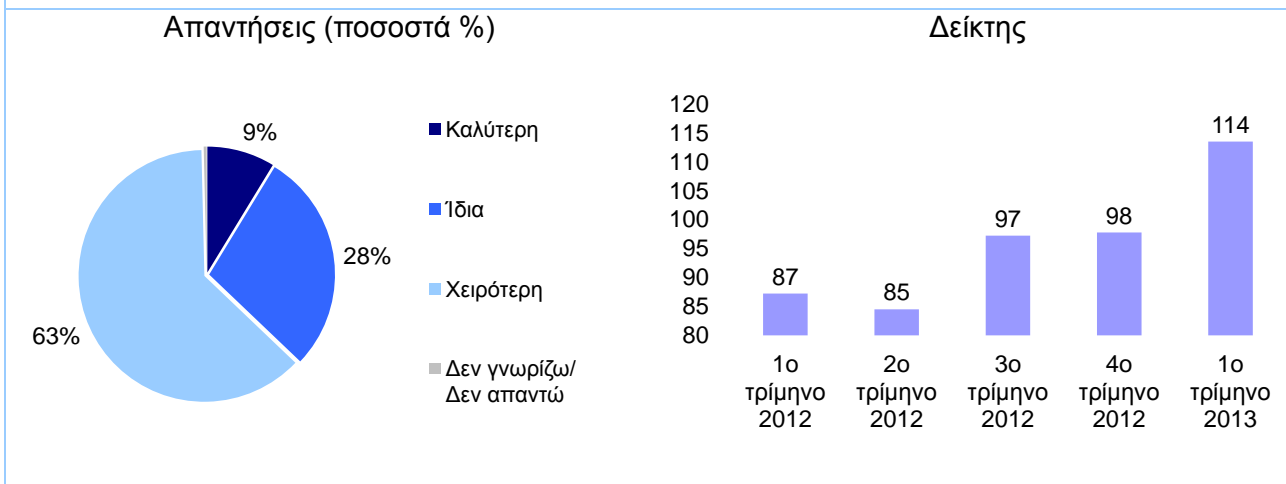

Η κάμψη των θετικών προσδοκιών των CEOs για την οικονομική κατάσταση της χώρας ένα έτος μετά αποτυπώνεται στη μείωση του δείκτη στις 191 μονάδες. Το ποσοστό των CEOs που θεωρούν ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας θα βελτιωθεί στο επόμενο έτος μειώθηκε σε 42% από 47% το προηγούμενο τρίμηνο.

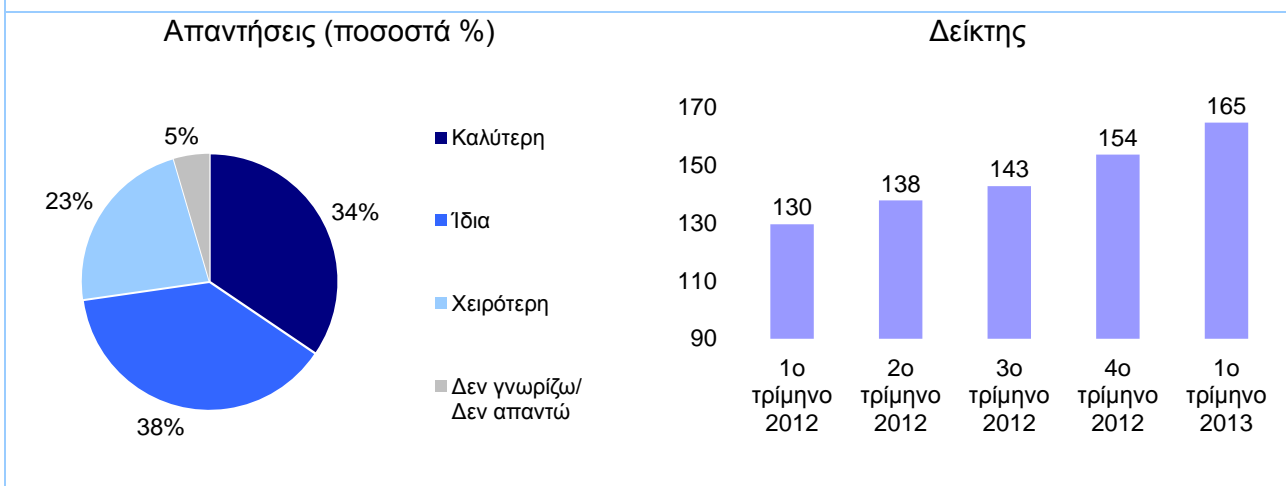
Ο δείκτης της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις σημείωσε αξιόλογη άνοδο έναντι του προηγούμενου τριμήνου και διαμορφώθηκε στις 114 μονάδες. Αυξήθηκε σε 28% (από 20% το προηγούμενο τρίμηνο) το ποσοστό των CEOs που πιστεύουν ότι η τρέχουσα κατάσταση του κλάδου τους παραμένει ίδια έναντι του περασμένου έτους.

Η τρέχουσα οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης σε σχέση με 1 έτος πριν

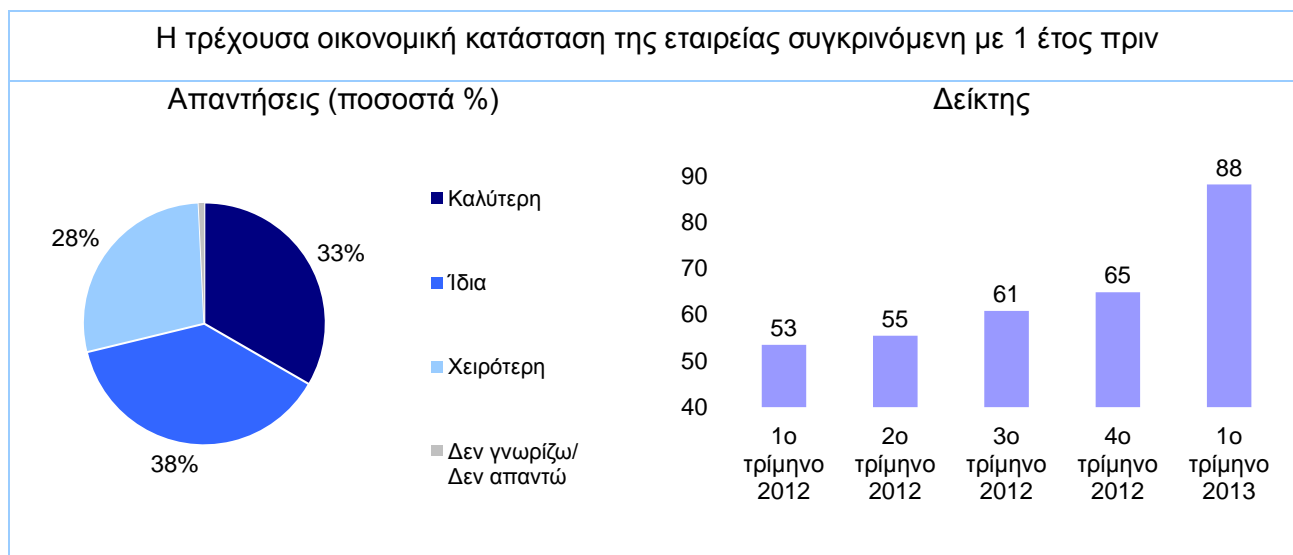

Ο δείκτης προσδοκιών για την οικονομική κατάσταση του κλάδου συνεχίζει την ανοδική πορεία και ανήλθε στις 165 μονάδες. Οι CEOs των μεγάλων και πολύ μεγάλων επιχειρήσεων εμφανίζονται περισσότερο αισιόδοξοι έναντι των υπόλοιπων μεγεθών.

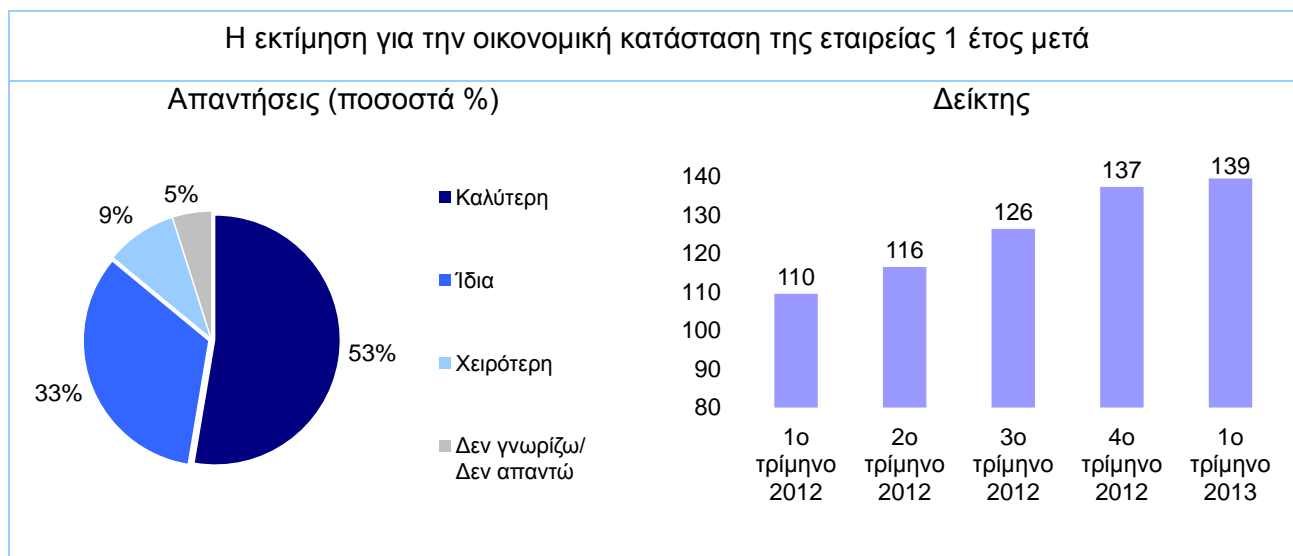
Η εκτίμηση για την οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης 1 έτος μετά

Σημαντική είναι η βελτίωση του κλίματος που επικρατεί μεταξύ των CEOs σχετικά με την τρέχουσα πορεία των επιχειρήσεων που διοικούν, με τον δείκτη να αυξάνεται σημαντικά στις 88 μονάδες. Ένας στους τρεις CEOs δηλώνουν ότι η τρέχουσα οικονομική κατάσταση των εταιρειών τους είναι καλύτερη σε σχέση με ένα έτος πριν.

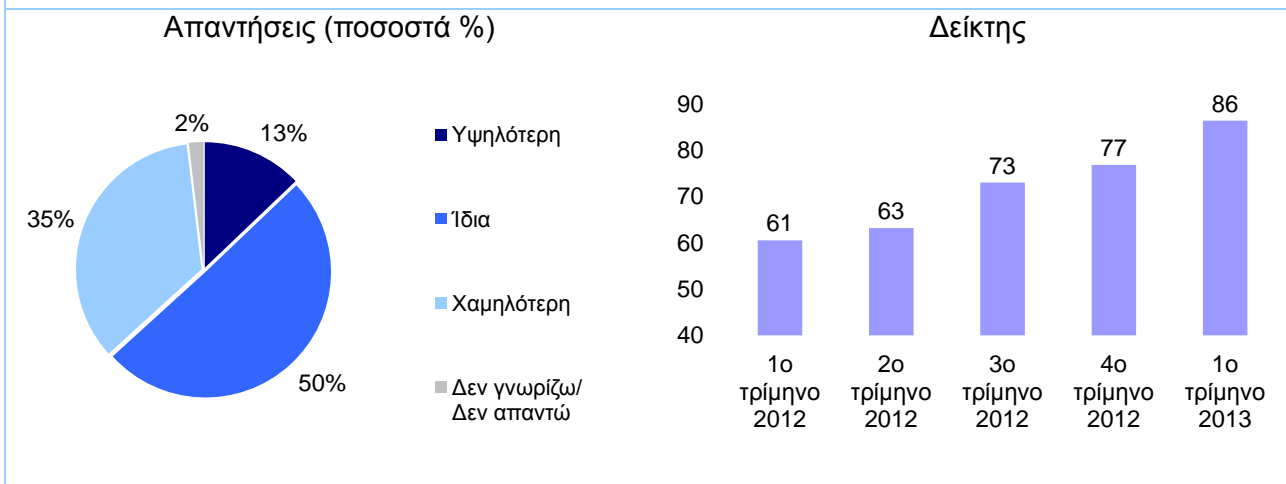

Οριακά βελτιωμένες είναι οι προσδοκίες των CEOs για την οικονομική κατάσταση της εταιρείας τους το επόμενο έτος, εξέλιξη η οποία δείχνει ότι οι θετικές εκτιμήσεις των CEOs για τη μελλοντική πορεία των επιχειρήσεων που διοικούν έχουν ήδη αγγίξει ένα αρκετά υψηλό επίπεδο. Θα φανεί στα επόμενα τρίμηνα αν η εδραιωμένη αισιοδοξία τους θα διατηρηθεί σε αυτά τα επίπεδα. Ο δείκτης ανήλθε στις 139 μονάδες, έναντι 137 του προηγούμενου τριμήνου. Η πορεία του δείκτη επηρεάστηκε από την προς τα κάτω αναθεώρηση των προσδοκιών των εμπορικών επιχειρήσεων, ο δείκτης των οποίων μειώθηκε στις 139 μονάδες από 155 το προηγούμενο τρίμηνο.

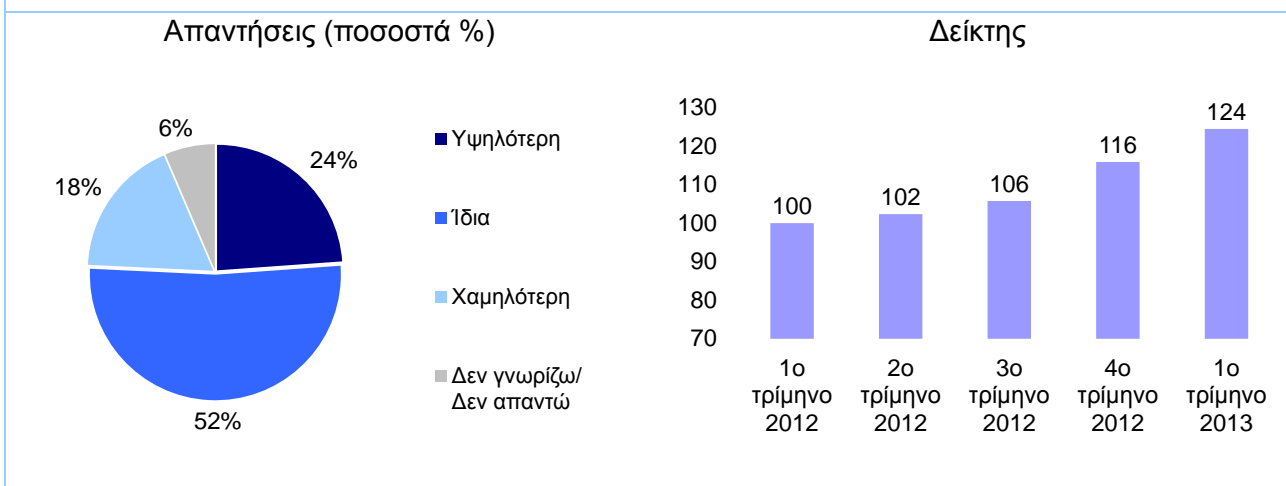
Ο δείκτης τρεχουσών δαπανών για επενδύσεις παγίου κεφαλαίου σημείωσε άνοδο και διαμορφώθηκε στις 86 μονάδες έναντι 77 του προηγούμενου τριμήνου. Ένας στους δύο CEOs δήλωσε ότι η τρέχουσα επενδυτική δαπάνη των επιχειρήσεων που διοικούν παρέμεινε στα ίδια επίπεδα έναντι ενός στους τρεις το προηγούμενο τρίμηνο. Στις εμπορικές επιχειρήσεις καταγράφεται διαφοροποίηση έναντι των υπόλοιπων τομέων με οριακή μείωση του δείκτη.

Η τρέχουσα δαπάνη για επενδύσεις παγίου κεφαλαίου της εταιρείας σε σχέση με 1 έτος πριν

Ο δείκτης επενδυτικών προσδοκιών συνέχισε την ανοδική πορεία και διαμορφώθηκε στις 124 μονάδες. Ένας στους τέσσερις CEOs δηλώνουν ότι η επενδυτική δαπάνη στις επιχειρήσεις που διοικούν θα είναι αυξημένη κατά τον επόμενο χρόνο.

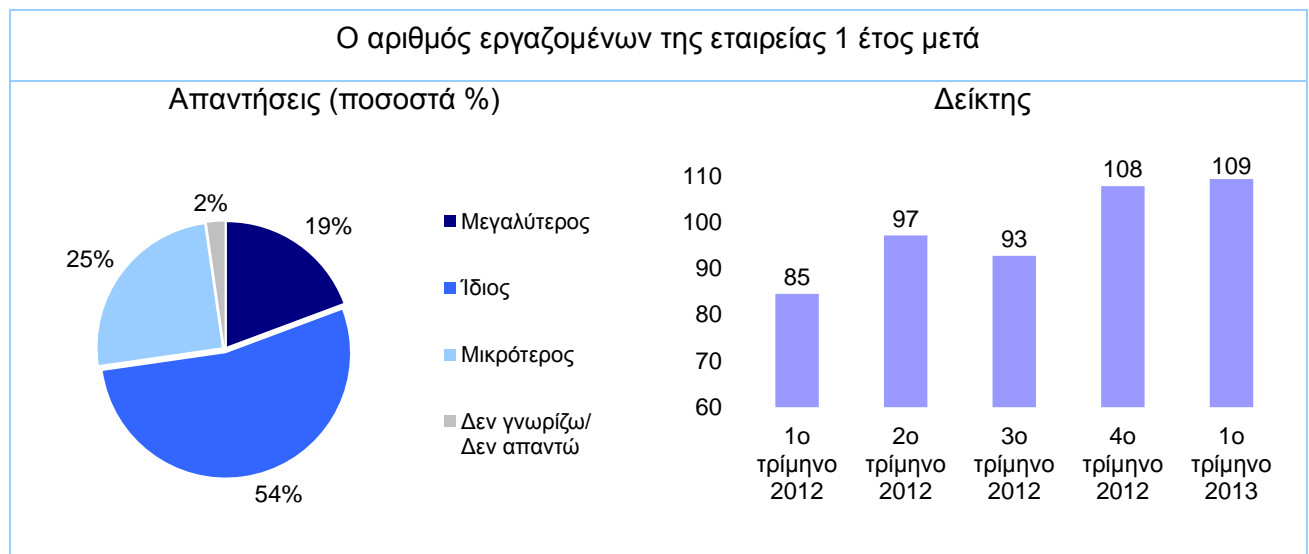
Η εκτίμηση για την δαπάνη επενδύσεων παγίου κεφαλαίου της εταιρείας 1 έτος μετά

Ο δείκτης για την τρέχουσα απασχόληση αυξήθηκε στις 63 μονάδες έναντι 51 το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δήλωσε ότι αυξήθηκε η απασχόληση των επιχειρήσεών τους ανήλθε σε 20% (έναντι 15% το προηγούμενο τρίμηνο). Παράλληλα μειώθηκε σε 40% το ποσοστό των CEOs στις επιχειρήσεις των οποίων σημειώθηκε μείωση της απασχόλησης (έναντι 48% το προηγούμενο τρίμηνο).

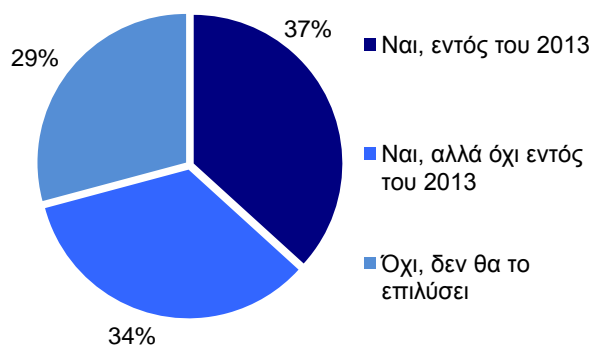

Ο δείκτης προσδοκιών απασχόλησης παρουσίασε οριακή άνοδο στις 109 μονάδες έναντι 108 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο.

Εκτός των βασικών ερωτήσεων που υποβάλλονται κάθε τρίμηνο στους CEOs, ζητήθηκε επιπλέον

Θα μπορέσει να επιλύσει η κυβέρνηση σύντομα το θέμα των «επίορκων» Δημόσιων Υπαλλήλων;

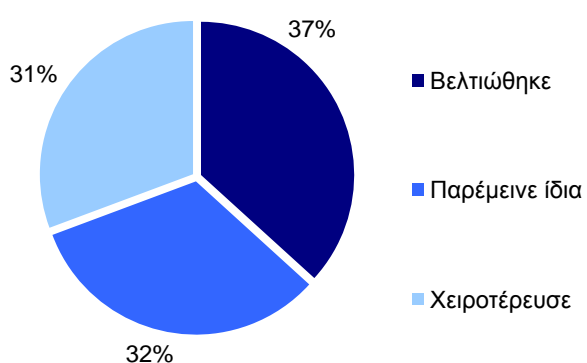

η γνώμη τους σχετικά με την επίλυση του θέματος των «επίορκων» δημόσιων υπαλλήλων καθώς επίσης και σχετικά με την επίπτωση της οικονομικής κρίσης στην απόδοση και τις δεξιότητες των εργαζομένων. Για το ζήτημα των «επίορκων» δημόσιων υπαλλήλων, οι 7 στους 10 CEOs πιστεύουν ότι θα επιλυθεί και μόνο το 30% δήλωσε το αντίθετο. Ωστόσο, οι CEOs που απάντησαν θετικά είναι διχασμένοι σχετικά με το αν θα

αντιμετωπιστεί το ζήτημα εντός του 2013 ή όχι.

Σχετικά με το ιδιαίτερα σημαντικό θέμα της επίπτωσης της κρίσης στην απόδοση των εργαζομένων, το 37% των CEOs θεωρεί ότι βελτιώθηκε, το 32% πιστεύει ότι παρέμεινε ίδια, ενώ το υπόλοιπο 31% αντίθετα δηλώνει ότι η οικονομική κρίση χειροτέρευσε την απόδοσή τους. Παράλληλα, ένας στους πέντε CEOs πιστεύει ότι η οικονομική κρίση οδήγησε σε εμπλουτισμό των δεξιοτήτων των εργαζομένων, ενώ το ποσοστό που πιστεύει το αντίθετο είναι μικρότερο (16%). Η πλειοψηφία ωστόσο των CEOs (63%) θεωρεί ότι η κρίση δεν οδήγησε σε μεταβολή των δεξιοτήτων.

Η επίπτωση της οικονομικής κρίσης στην απόδοση των εργαζομένων στην Ελλάδα

Η επίπτωση της οικονομικής κρίσης στις δεξιότητες των εργαζομένων στην Ελλάδα

